

Bezoekadres:

John F. Kennedylaan 99
3981 GB Bunnik

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Staatssecretaris mw. Dr. M.L.E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Correspondentieadres:

Postbus 189
3980 CD Bunnik

Kenmerk: 12238/hb
Betreft: reactie VPTZ op beleidsbrief palliatieve zorg
Bunnik, 17 maart 2011
Cc: Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid

T 030 6596266

F 030 6596299

E info@vptz.nl

I www.vptz.nl

Rabobank 3113.24.150

Geachte mevrouw Veldhuijzen van Zanten-Hyllner,
Op 13 januari 2011 heeft u uw beleidsbrief inzake 'Verankering van palliatieve zorg in de praktijk' aan de Tweede Kamer gestuurd. De vereniging Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) Nederland heeft hier met belangstelling kennis van genomen en wil hier graag op reageren.

In oktober en november vorig jaar hebben wij u brieven gestuurd en o.a. uitgenodigd voor het bijwonen van ons slotsymposium rond etnische diversiteit en palliatieve zorg. Helaas heeft dit door omstandigheden nog niet geleid tot een daadwerkelijke ontmoeting maar naar wij veronderstellen, kent u het werk van VPTZ Nederland. Vanuit ons vrijwilligersperspectief en onze missie ('*Aan een ieder in zijn laatste levensfase en diens naasten, bieden opgeleide vrijwilligers – daar waar nodig en gewenst - tijd, aandacht en ondersteuning.*') is deze reactie dan ook geschreven. Inzet daarbij is het perspectief van het bieden van liefdevolle palliatieve zorg door opgeleide vrijwilligers voor iedereen. We spreken over inmiddels 10.000 VPTZ-vrijwilligers die jaarlijks ruim 9.250 mensen in hun laatste levensfase en hun naasten bijstaan, thuis en in hospices.

Wij herkennen in uw beleidsbrief een aantal elementen die voor ons van groot belang zijn. Die zaken zijn ook terug te vinden in ons nieuwe meerjarenbeleidsplan 2011-2015 'Over grenzen heen'. Zo spreken wij over **gemeenschapszorg**, net als u (pag. 1), als een belangrijke bijdrage aan de zorg aan mensen in hun laatste levensfase en hun naasten. Onder gemeenschapszorg verstaan wij de samenhang en de samenwerking tussen mantelzorgers, beroepskrachten en opgeleide vrijwilligers ieder vanuit zijn eigen rol en relatie tot de mens in zijn terminale fase en ieder met zijn eigen kwaliteiten en deskundigheid. Dat vraagt van met name beroepskrachten en vrijwilligers dat zij over hun grenzen heen kijken en elkaar erkennen in hun rol en kwaliteiten. Hierdoor kan ook gewaakt worden voor niet bedoelde effecten als medicalisering en institutionalisering van het sterven. Juist de inzet in gemeenschapszorg, de nadruk waar mogelijk op huiselijkheid en menselijke betrokkenheid, op een laagdrempelige wijze, geeft de verbondenheid aan tussen leven en sterven, tussen levenden en stervende.

Onlangs op het slotsymposium in Liverpool van het Europese Opcare 9 project 'Optimising care of the dying in the 21st century' (1 maart 2011), kwam o.a. als conclusies naar voren dat de relatie zorgverlener, zorgvrager cruciaal is en dat goede communicatie en voldoende reflectie hierbij belangrijke elementen zijn. In uw beleidsbrief spreekt u ook over **maatwerk** (pag. 2). Dit zijn juist begrippen die aansluiten bij de wijze waarop VPTZ kijkt naar kwaliteit en deskundigheid. In ons kwaliteitsbeleid staat die relatie centraal, naast aandacht voor de kwaliteit van de organisatie en kwaliteit van de vereniging. Dat onderscheid in drie niveaus is van cruciaal belang om te zorgen dat vrijwilligers niet belast worden met administratieve lasten of teveel aan protocollen en voorschriften. Dat er afspraken nodig zijn over hoe een

zijn

vrijwilligersorganisatie is ingericht en haar verantwoordelijkheden oppakt, staat niet ter discussie. VPTZ heeft daarvoor ook een kader 'Goed bestuur' ontwikkeld, afgestemd met ontwikkelingen binnen het brede vrijwilligerswerk in de vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV). Juist dit vrijwilligerskader is van cruciaal belang. VPTZ profileert zich als een professionele vrijwilligersorganisatie in de palliatieve terminale zorg wat niet hetzelfde is als een professionele beroepsmatige zorgorganisatie.

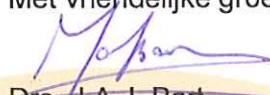
Ook in onze deskundigheidsbevordering, (jaarlijks circa 1.000 introductietrainingen voor nieuwe vrijwilligers op lokaal niveau en 95 landelijke trainingen voor 1.500 vrijwilligers, coördinatoren en bestuurders, gemiddelde waardering door deelnemers 8,4) staat die relatie centraal en wordt veel aandacht besteed aan communicatie en reflectie. Wij hebben hiervoor ook onze eigen kwaliteitsinstrument, de cirkel 'Er zijn' ontwikkeld. Deze trainingen, toegespitst op ons type vrijwillige inzet, dragen enorm bij aan de kwaliteit van onze lidorganisaties en worden naast belangenbehartiging als belangrijkste bestaansreden van de landelijke vereniging genoemd door de leden. En ook u bevestigt het belang van een goede **scholing van vrijwilligers** in uw beleidsbrief (pag. 7).

Graag willen wij wel opmerken dat op dit punt uw beleidsbrief niet volledig is. Op pagina 10 schrijft u terecht: "Verder ontvangt landelijke ondersteuningsorganisatie 'Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland' een instellingssubsidie van mij voor onder andere activiteiten als deskundigheidsbevordering en kwaliteit van vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg'. Het betreft hier echter het ontwikkelen en vernieuwen van een programma van deskundigheidsbevordering naast het organiseren van losse studiedagen. De landelijke trainingen van de vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden worden echter gesubsidieerd vanuit een projectsubsidie van uw Ministerie (Directie Maatschappelijke Ondersteuning) op basis van een landelijke subsidieregeling voor training van vrijwilligers (80%) naast een eigen bijdrage van de organisaties zelf (20%). Deze subsidieregeling staat echter voor de toekomst onder druk gelet op een schrijven van voormalig minister Klink die liet weten: "Het is mogelijk dat er vanaf 2012 in het geheel geen subsidies meer worden verstrekt voor landelijke deskundigheidsbevordering van vrijwilligers." (Beleidskader landelijke deskundigheidsbevordering vrijwilligers 2011; 29 juni 2010).

In 2011 ontving VPTZ voor deskundigheidsbevordering een projectsubsidie van €691.609. Als deze subsidie verdwijnt betekent dit de bijl aan de wortel van ons kwaliteits- en trainingsbeleid. Wij willen dan ook een sterk beroep op u doen om samen met VPTZ te bekijken hoe vorm gegeven kan worden aan uw woorden over de 'goed geschoolde vrijwilliger'.

VPTZ Nederland heeft voor de komende jaren 22 ambities geformuleerd. Op verenigingsniveau wordt daarbij o.a. gesproken over samenwerking met andere landelijke partijen. Daar waar het Landelijk Steunpunt VPTZ een kenniscentrum is voor de vrijwillige inzet in de palliatieve terminale zorg, beschikt het ook over veel relevante gegevens betreffende de palliatieve zorg die ook voor onderzoekers en beleidsmakers van grote waarde kan zijn. In de ondersteuningsstructuur die u voor ogen staat, stelt u terecht dat er geen behoefte is aan nieuwe initiatieven. Hierbij wil VPTZ graag opmerken dat het van belang is dat beschikbare kennis van VPTZ ook elders ingang vindt en dat VPTZ ook als partij hierin wordt meegenomen, bijvoorbeeld op het punt van deskundigheidsbevordering, informatievoorziening, kwaliteitsverbetering en samenhang. Gelukkig zien we vanuit de collega organisaties een groeiende interesse maar juist ook een goede verankering van de inbreng van het vrijwilligersperspectief zou zeer gewenst zijn. Hierover lezen wij niets terug in de ruim twee pagina's van uw brief die handelt over taakafbakening ondersteuningsorganisaties.

In afwachting van uw reactie, verblijf ik, namens de vereniging VPTZ Nederland
Met vriendelijke groet,

Drs. J.A.J. Bart
Directeur Landelijk Steunpunt VPTZ